

מיסוך היסטורי:

יומנו של

גיבור הדור

ב יום אחד אולו רבע מיליון עותקים של ספר חדש, בן 345 עמודים, שהרפיץ בהבאנה, בירת קובה. אותו יום קרעו לקוחות ברחבי ארצות הברית יומי הקיוסקים עותקים של כתבי העת השמאלית-קאתולי רמפארטס ("על ה"חומה"), שכלל את קיצורו של אותו ספר, מתורגם לאנגלית. 200 אלף חוברות נעלמו כאילו לא היו. כל זה קרה השבוע.

הסיבה: החוברות הכילו את עיקר יומנו האישי של ארנסטו ("צ'ה") גווארה, הקומוניסטי-ארגנטי, שהספיק לנצח יחד עם פדל קאסטרו בקובה, עבר משם לבוליביה, נהרג שם בידי הצבא של הדיקטטור ה"צבאי באריינסט, באוקטובר 1967, כשניסה לארגן תנועת-התנגדות בקרב האיכרים ברסס ההרים של האנדים.

מאז הפך צ'ה לסמל חי של גבורה וקסם אישי. פניו המזוקנות מקשטות את כתבי העת המתקדמים ואת שילטת הפירסומות והקישוט שבאונברסיטאות מפאריס ועד טקסון, מברקלי שבקליפורניה ועד לברלין שבמערב גרמניה.

הוא הפך לישו שני, אומרים סוציאלי-גים בתדהמה, הוא תערובת של סמל מיני ושל אביר מימריהיניים, קובץ פסיכולוג אמריקאי.

אבל יותר מכל אלה נשאר צ'ה גוארה התיגלמותה של המהפכה המתמדת. האיש שהיה חבר המפלגה הקומוניסטית הארגנטינית, נטש את חבריו כדי להצטרף לקבוצתו ה"זעירה" של קאסטרו, שנלחמה בקובה בניגוד לרצונם של הקומוניסטים הקובאיים. ולאחר הניצחון, כשכולם הצטרפו לקערה, והקומוניסטים הממוסדים של הבאנה ניכנסו לממלכתו של קאסטרו (שהכריזו בינתיים כי עתה הפך למארכסיסטי-לניניסטי) — הלך צ'ה ה"רומאנטי בכיוון ההפוך: הוא התפטר ממיש-

בעולם

ארצות-הברית

מייאש זייען

מאורע לשוני עובר על אמריקה. מאורע שזכה לאיזכור ברובם של ביטאונריהספרות האמריקאים, ובכל העיתונים הגדולים, מן הניו-יורק טיימס והטיימס, ועד והראלד טריביון המופיע בלשון האנגלית בפאריס. המאורע: הופעתו של מילון אידיש-אנגלי חדש, בעריכתו של ה"דר מאכס חיינרייט. זהו המילון האידיש-אנגלי ה"ראשון מזה 40 שנה. יש בו 20 אלף ערכים, והוא מכיל 842 עמוד.

פחות מאנגלית. המילון מכון ל"אנשים בעלי ידיעה טובה של השפה ה"אנגלית, הרוצים לשפר את ידיעתם בשפה האידישית", אומר ה"דר חיינרייט, שקבוצתו עובדת על המילון מזה חמש שנים. במיבצע התחיל דווקא בנו, אוריאל, פרופ' סור לתרבות וללשון-אידיש באוניברסיטה קולומביה, אשר הספיק לפני מותו אשתקד, לחבר את ספר-הלימוד הקלאסי אידיש ל"אוניברסיטאים.

אם כי שפת-האידיש קיימת מזה 1000 שנה, קיימת השפה התרבותית והמוסדת רק 150 שנה. מסביר חיינרייט. זו הפעם הראשונה שנכנסו למילון אידישי מילים חדשות כמו מאוכזב — מייאש זייען או אפנורן — וגם מילים אחרות רבות. ובכלל, מסים המלומד, שעבורו היתה הכנת המילון מלאכת-אבה-יוכרונ, "אידיש היא שפה עשירה ועצמאית. נכון שהיא קלטה המון מילים זרות. אבל בהרבה פחות מהשפה האנגלית, למשל."

בריטניה

סיר הזהב

האם סיר-לילה לתנוקות מסכן את יציבות-המטבע של בריטניה הגדולה? "כן" טוענים בזעף אנשי הדיקטוריון של הבנק הלאומי הבריטי, החוקרים עתה את שרשת סוחרת-הזהב המגונדר מליסטטר, דיב גודליי (49).

גודליי שם לעצמו למטרה, עקב בהלת הזהב שבאה בעיקבות סיוות הלירה שס"ר לינג, לספק את יצרהבטחון של הבריטי. כי שוב אין רוב האנגלים מאמינים ב"יציבות המטבע הלאומי, והם דורשים לממש את חיסכוניותיהם בזהב. אך הסחר במטילי זהב נאסר מזה 20 שנה בתכלית-האיסור.

תחת תכשיטים. על כן הגה גודליי רעיון גאוני: תחת לעבד את המתכת האצ"ר לה תכשיטים שממחירים יצטרך לנכות מס'מותרות בשיעור 50 אחוז — הוא הפיק מזהב טהור סיר-לילה, פירסם מודעה

ידד עד פיריהזהב

חוק סיר-ה"לילה, 1968

קטנה על מכירתם, וזה תוך חודש להזמנות בשיעור מיליון לירות. הבנק הבריטי שמע על כך, פתח בחקירה. מגיב על כך הסוחר הממולח: "לא יוכלו לעשות כלום. אני ממשיך בהפקה. סיר-הזהב הם השקעה טובה וחפץ שימושי. לאחר השימוש אפשר למכור אותם ליד שנייה — ולא להפסיד פרטה. ואם תרצה הממשלה לאסור את הסחר בסירים שלי — היא תצטרך לחוקק, קודם כל, את חוק סיר-ה"לילה, 1968, ולבקש עליו את אישורו של הפארלמנט."

הלאנה את צלגה!

אצלנו בוודאי תמצא משהו מתאים!

אם רצונך שחדר מגוריך יהיה שונה מזה של אחרים — אם רצונך בסגנון מיוחד — ראה נא את דגמי מערכות המגורים שלנו:

1. סגנון "מדבר"
2. סגנון "מזרחי"
3. סגנון "באר-שבע"
4. סגנון "דימונה"

ובכלל, לפני שתרכוש רהיטים, סור נא לתצוגתנו, אין עליך לקנות — רק להסתכל, כי חוץ מהדגמים החדשים הללו, תמיד תמצא משהו שיתאים לך. הבחירה לא תהיה קלה — כי המבחר עשיר, וגם... מחירינו יתאימו לך.

נשמח לקבל פניך ב-

תערוכת הרהיטים המגונות

ביותר דיסיון אינטרנשונל

תל-אביב, רח' מאפו 26, טל. 226789

הנושא בחדשות: ניתוחי לב

יהודה קסטן

עתונאי ישראלי צעיר שעל גופו בוצעו שני ניתוחי לב מסובכים ומסוכנים כתב את הספר הראשון בעולם, בו מספר פצינט את קורותיו מראשית מחלתו ועד להחלטתו אחרי ניתוח הלב השני. עדות מרתקת של אדם המספר בגילוי לב על עצמו ועל מחלתו ועל אחד ההשגים הבולטים ביותר של הרפואה המודרנית.

240 עמודים, כריכה נאה, המחיר 7.50 ל"י.

הוצאת שוקן / ירושלים ותל-אביב

ועד הפסטיבל הישראלי

בימים שישי ושבת, 12.13.7.68, יתקיים באכזיב

מפגש נוער יהודי-ערבי

מוקדש לפסטיבל העולמי ה-9 של הנוער וסטודנטים שיתקיים הקייץ בסופיה

בתוכנית:

- דברים: רות לוי — סופרת * גורג טובי — עתונאי *
- חיים הנגבי — עתונאי *
- הופעת להקת המחול והזמר היוצאת לפסטיבל
- קומיץ עד אור הבוקר
- רחצה בים
- תחרויות ספורט
- המשתתפים מתבקשים להגיע לאכזיב (לאכסניה) עד שעה 6 לפנות ערב

רת שרה-הכללה, אסף קבוצה זעירה של חולמים לוחמים, יצא בסודי-סודות לעבר בר-ליביה, כשהוא מחזיק במיסמכים המזוייפים של איש-עסקים אורוגואיאיי בשם אדולפו מנה.

★★★

טיפות גשם ושרצים

ה יומן לא הגיע לפירסום בדרך שיגרתית. הוא היה בנרתיקו של גווארה, כשזה נפל בשבי הצבא הבוליבי. מיד עם לכידת צ'ה, הוטס היומן למטכ"ל הבוליבי בלה-פאס, הושם בכספת הסודות השמורים ביותר. היו אלה שתי מחברות ירוקות, מוכתמות בטיפות גשם וזיעה, כששרצים שונים מן הגיונגל, שתעו לתוכו, נדבקו ל"עמודיו.

בתחילה, התכוונו שליטי בוליביה לפרסם את היומן בעצמם. הכת הצבאית ניהלה משאומתן עם שורה שלמה של הוצאות-לאור שמרניות.

אך אנשי-קאסטרו שבלה-פאס הערימו על הכת, חרף מפלתם, אירגון שמסוגל היה ל"החזיר סוכנת ללישכת-הגשיא, הצליח לאחד פיזור לגנוב עותק צילומי של היומנים — ולהבריח עותק זה, בדרכים עקלקלות, ל"הבאנה. שעה שהגנרלים דרשו מאות אלפי דולרים עבור זכויות-הפירסום, כבר מכרו אנשי קאסטרו בהבאנה את הזכויות לשורה של מרילינים שמאלניים: מאספרו בצרפת, וורכי רמפארטס בארצות-הברית, וגיינגיא קומו פלטרנילי — מריל ממילאנו שגורש בשעתו מלה-פאס.

היתה זו נקמה-פורתא: הכת איבדה את 125 אלף הדולרים, עליה סוכם עם מריל אמריקאי. אך יותר מזה איבדה את הכיסוחן שצמח מותו של גווארה תמה המהפכה ב-